

NORGES HØYESTERETT

Den 16. desember 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Indreberg og Bårdsen i

HR-2015-02514-U, (sak nr. 2015/2151), straffesak, anke over dom:

A

mot

Den offentlige påtalemyndighet

truffet slik

B E S L U T N I N G:

- (1) Anken gjelder fellende dom av lagmannsretten for overtredelser av straffeloven 1902 § 238 og vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3. Grunnlaget for domfellelsen er uaktsom forvoldelse av betydelig personskade ved føring av buss.
- (2) Ved Oslo statsadvokatembeters tiltalebeslutning 27. mai 2014 ble A, født 00.00.1956, satt under tiltale ved Asker og Bærum tingrett for overtredelse av straffeloven (1902) § 238 og vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3. Grunnlaget for tiltalen var at han 17. desember 2012 ca. kl. 08.35 i X i Y som fører av buss med kjennemerke XX ----- ikke var tilstrekkelig aktpågivende og varsom idet han, uten å ha tilstrekkelig plass, la seg over i motgående kjørebane for å kjøre forbi B som stod i vegbanen utenfor sin personbil, med den følge at B ble klemt mellom bussen og sin egen bil. B ble som følge av ulykken påført to brudd i bekkenet med blødning fra frakturet, brudd i ryggen, blødning rundt venstre nyre og et kutt i hodet som måtte sys.
- (3) Tingretten avsa 30. oktober 2014 dom med slik domsslutning:

"Straffesaken

A, født 00.00.1956, frifinnes for overtredelse av straffeloven § 238 og vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 3.

Erstatningssaken

A frifinnes."

- (4) Dommen ble avsagt under dissens fra fagdommeren. Flertallet – meddommerne – fant det ikke tilstrekkelig bevist at A hadde kjørt den aktuelle bussen.
- (5) Påtalemyndigheten anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet til Borgarting lagmannsrett.
- (6) Lagmannsretten avsa 12. oktober 2015 dom med slik domsslutning:
- "1. A, f. 00.00.1956, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 238 og vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 3, sammenholdt med straffeloven (1902) § 62 første ledd til en straff av fengsel i 30 – tretti – dager og en bot på 5 000 – femtusen – kroner. Fullbyrdelsen av fengselsstraffen utsettes i medhold av straffeloven (1902) §§ 52–54 med en prøvetid på 2 – to – år.
2. A fradømmes retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en periode på 1 – ett – år, jf. vegtrafikkloven § 33 nr 1, jf. tapsforskriften § 2-4, jf. § 1-4. Fristen regnes fra den dag dommen er rettskraftig, og den tid førerkortet har vært beslaglagt skal gå til fradrag, jf. tapsforskriften § 1-4.
- Han pålegges å ta full ny førerprøve dersom han vil erverve førerkort på ny, jf. forskrift om tap av retten til å føre motorvogn § 8-3.**
3. A dømmes til å betale oppreisning med 85 000 – åttifemtusen – kroner til B innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen."
- (7) For så vidt gjelder straffekravet, ble dommen avsagt under dissens (5 mot 2). Flertallet bestod av de tre fagdommerne og to av meddommerne.
- (8) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken retter seg mot bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet. Til støtte for anken har A i korte trekk anført:
- (9) Lagmannsretten har vurdert bevisene uriktig når den har kommet til at han skal dømmes i henhold til tiltalebeslutningen. Beviskravet er ikke oppfylt. Videre har lagmannsretten anvendt loven uriktig når den har kommet til at han har handlet uaktsomt.
- (10) *Påtalemyndigheten* har under henvisning til straffeprosessloven § 306 andre ledd påstått anken over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet avvist. For så vidt gjelder anken over lovanvendelsen, har påtalemyndigheten prinsipalt påstått anken nektet fremmet, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd. Subsidiært har påtalemyndigheten sluttet seg til lagmannsrettens flertalls vurdering.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (12) Etter straffeprosessloven § 306 andre ledd kan anke til Høyesterett ikke grunnes på feil ved bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet. Dette gjelder også i tilfeller hvor tiltalte har vært frifunnet i tingretten. Anken over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet må etter dette avvises.
- (13) Lovanvendelsen kan Høyesterett derimot prøve. Siden A ble frifunnet i tingretten, kan anke til Høyesterett bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem, se straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum, jf. andre ledd fjerde punktum.
- (14) Det er ikke tvilsomt at B ved ulykken ble påført en betydelig skade på legeme eller helbred, og

at A dermed kan dømmes etter straffeloven (1902) § 238 dersom han har handlet med den uaktsomhet bestemmelsen krever. Dette er heller ikke bestridt. Det som er omtvistet under lovanvendelsen, er om skyldkravene i straffeloven § 238 og vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3 er oppfylt.

- (15) Når det gjelder forholdet mellom kravene til uaktsomhet i straffeloven § 238 og vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3, har lagmannsrettens flertall tatt utgangspunkt i det som er uttalt i Høyesteretts avgjørelser i Rt. 2010 side 785 og Rt. 2005 side 893. Under henvisning til lovforarbeidene er det i Rt. 2010 side 785 avsnitt 21–23 fremholdt at det typisk kan være grunn til å anvende straffeloven § 238 dersom føreren har holdt en "markant for høy hastighet ut fra de rådende kjøreforhold", eller at føreren har "vist mangel på aktsomhet i situasjoner som påkaller en særlig aktpågivenhet".
- (16) Etter å ha sitert disse uttalelsene har lagmannsrettens flertall som begrunnelse for domfellelsen fremholdt:

"A har her kjørt bussen i venstre felt forbi flere biler som stod i høyre felt på svært glatt føre. Flertallet finner det klart bevist at A har opptrådt uaktsomt i forhold til vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3.

Ved vurderingen av om A har opptrådt uaktsomt i forhold til straffeloven § 238 er det sentralt om det har vært en situasjon som påkaller særlig oppmerksomhet, og om han burde ha innsett at kjøringen kunne medføre en eller annen form for betydelig personskade. Flertallet peker på at det var mørkt og svært glatt, at trafikkbildet var uoversiktlig med flere biler i høyre felt og flere personer ute på gaten samt to kryss, at det skulle foretas en lengre forbikjøring og at bussen er stor og tung. Flertallet finner etter dette klart bevist at A har opptrådt uaktsomt også i forhold til straffeloven § 238."

- (17) Denne lovanvendelsen er etter ankeutvalgets oppfatning riktig. Ankeutvalget er således enig med lagmannsrettens flertall i at A på grunnlag av de omstendigheter ved trafikkbildet som lagmannsrettens flertall har trukket frem, ikke bare har overtrådt vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3, men også har overtrådt straffeloven § 238. På denne bakgrunn finner utvalget det klart at anken over lovanvendelsen ikke kan føre frem og derfor bør nektes fremmet etter straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum.
- (18) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Anken over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet avvises.
2. Anken over lovanvendelsen nektes fremmet.

Hilde Indreberg
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Riktig utskrift: